

URL: <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe>.

3. Хрестоматія з історії держави і права України: у 2-х т. / за ред. В.Д. Гончаренка. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. Т. 1. 472 с.

УДК 340.12: 16.32 (043.2)

Паламарчук А.М., здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Головка С.Г., к.і.н., доцент

ЩОДО ПРОБЛЕМИ МЕТОДОЛОГІЇ ПІЗНАННЯ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВИХ ЯВИЩ

На сьогоднішній день для сучасних науковців надзвичайно важливими є знання про методологію та методи наукової діяльності, адже більшість питань методологічного характеру виникає саме на початковому етапі формування навичок наукової діяльності.

У студентів та молодих учених насамперед не вистачає досвіду у застосуванні загальнонаукових методів пізнання державно-правових явищ, використанні законів і правил логічного характеру, нових засобів і технологій. Науковцю необхідно не тільки визначити новий факт, але й пояснити його в контексті науки, яка нині існує, з'ясувати його загальне пізнавальне, теоретичне та практичне значення.

Складність, різноманітність і міждисциплінарний статус будь-якої наукової проблеми зумовлює необхідність її вивчення у системі, яка пропонується на різних рівнях методології науки.

Варто зазначити, що проблема методології достатньо складне і дискусійне питання, адже в наукових джерелах воно досить часто тлумачиться по-різному. Зарубіжні наукові школи не розмежовують поняття методології та методів наукового дослідження. У вітчизняній науковій літературі методологію розглядають як вчення про науковий метод пізнання та перетворення світу; його філософську, теоретичну основу; сукупність методів дослідження, що застосовуються у будь-якій науці відповідно до специфіки об'єкта пізнання [1].

Методологію розуміють як теорію методів дослідження, створення концепцій, як систему знань про теорію науки або систему методів дослідження. А методику визначають як сукупність прийомів дослідження, враховуючи техніку і різноманітні операції з фактичним матеріалом [2].

Методологію можна визначити як вчення про систему наукових принципів, форм і способів науково-дослідницької діяльності. Вона має

структуру, яка складається з чотирьох рівнів. Нині розрізняють фундаментальні, загальнонаукові принципи, що становлять власне методологію, конкретно-наукові принципи, покладені в основу теорії тієї чи іншої дисципліни або наукової галузі, і систему конкретних методів і технік, що застосовуються для вирішення спеціальних дослідницьких завдань [3].

У науковій літературі зазначається, що не існує універсального набору правил, який у випадку застосування будь-яким дослідником, сприяв би науковому відкриттю. Водночас існують певні теоретичні схеми, моделі здобуття нового знання, алгоритми проведення наукових досліджень, які розробляються методологією науки. Відсутність у юридичній літературі цілісного теоретичного осмислення методології сучасного правознавства припускає конструювання відповідної теоретичної моделі.

Варто зазначити, що методологія виконує низку притаманних їй функцій, а саме: визначає способи здобуття наукових знань, які відображають динамічні процеси та явища; спрямовує науковця на особливий шлях, на якому досягається певна науково-дослідницька мета; забезпечує всебічність і повноту отримання інформації, необхідної для пізнання процесу чи явища, що вивчається; сприяє поповненню новою інформацією фонду теорії науки; допомагає в уточненні, збагаченні, систематизації термінів і понять у науці; створює систему наукової інформації, що ґрунтується на об'єктивних фактах, і логіко-аналітичний інструмент наукового пізнання [3].

На сьогодні сучасна наука, її методологічне підґрунтя потребують якісного оновлення та трансформації. У сучасних процесах плюралізації суспільствознавчих підходів і методів зазначені аксіоми іноді ігноруються, внаслідок чого і виникають ситуації методологічного хаосу.

Отже, необхідно зауважити, що уникнення великої кількості відхилень у методології, дотримання наукових постулатів, аксіом є важливою передумовою ефективності процесів різноманітності в методології юридичної науки.

Література

1. Бусел В.Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 664 с.
2. Бандура О.О. Основні риси діалектики аксіології та гносеології права: *Форум права*. 2011. № 1. С. 42-49. URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11bootgr.pdf>.
3. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Київ: Знання, 2006. 308 с.